

ผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้
โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

THE EFFECTS OF USING SCIENCE LEARNING ACTIVITY PACKAGE BASED ON BRAIN -
BASED LEARNING ON SCIENCES ACHIEVEMENT AND SCIENTIFIC MIND OF GRADE 6 STUDENTS

เกษณี เตชพาหพงษ์

สาขาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

E-mail: Keasanee21@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ 3) เปรียบเทียบจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 166 คน ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่มหลายขั้นตอน (multistage cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่มจากห้องที่จัดนักเรียนแบบความสามารถกัน ซึ่งมีจำนวน 5 ห้องเรียน จากการสุ่มเลือกมา 2 ห้องเรียน ซึ่งเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.79 และแบบวัดจิตวิทยาศาสตร์ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบแผนการทดลองแบบ Two Group Posttest design และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t - test for Independent Samples

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

(1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/82.63 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

(2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน มีจิตวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์, การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน, จิตวิทยาศาสตร์

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the Grade 6 students' science learning achievement after learned with “Brain-based Learning.” The sample used in this research were the 166 Grade 6 students of Chumchonprachatipatwittayakan School, first semester of school year 2018-2019 (2561). Using the method “Multistage cluster Sampling,” a total number of 166 students were chosen and out of 5 classrooms, 2 classrooms were randomly chosen as a subject to study science using the Science Learning Activity Package on Brain-based Learning on Sciences Achievement Mind of Grade 6 students. The study has 10 sets of activities and a 30 item Achievement Test at the end of the study with a reliability of 0.79. The data was analyzed using experimental two group of Posttest design and the data was analyzed using statistic t – test for Independent Sample.

Conclusion research

(1) The Brain-based Learning was effective in promoting Science learning achievement of Grade 6 students with an efficiency of 80.83/82.63 which was higher than the criteria set at 80/80.

(2) Students who learned Brain-based Learning had higher science learning achievement more than before learning statistically significant difference at .05 level.

(3) Students who learned Science Learning Activity Package on Brain-based Learning on Sciences Achievement and Scientific Mind of Grade 6 students had higher Scientific mind Achievement Science Test after learning more than before statistically significant difference at .05 level.

KEYWORDS: Science learning activity, Brain – based learning, scientific mind

บทนำ

แนวคิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่ยอมรับว่าบุคคลหรือผู้เรียนมีความแตกต่างกัน และทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ดังนั้น ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูหรือผู้จัดการเรียนรู้ควรมีความเชื่อพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการ คือ (1) เชื่อว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน (2) เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ได้และ (3) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดได้ทุกที่ทุกเวลา ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงเป็นการจัดการบรรยากาศ กิจกรรม สื่อ สถานการณ์ ฯลฯ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ครูจึงจำเป็นที่จะต้องรู้จักผู้เรียนอย่างรอบด้าน และสามารถวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปเป็นพื้นฐานการออกแบบ หรือวางแผนการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับผู้เรียนสำหรับในการจัดกิจกรรมหรือออกแบบการเรียนรู้ อาจทำได้หลายวิธีการและเทคนิคแต่มีข้อควรคำนึงว่าในการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง แต่ละเรื่องได้เปิดโอกาสให้กับผู้เรียนเป็นผู้เลือกหรือตัดสินใจในเนื้อหาสาระที่สนใจ เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้คิดได้รวบรวมความรู้และลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกายคือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อ

ช่วยให้ระบบประสาทการเรียนรู้ของผู้เรียนตื่นตัว พร้อมทั้งจะรับข้อมูลและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา ต้องเป็นกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียน สามารถกระตุ้นสมองของผู้เรียนให้เกิดการเคลื่อนไหว ต้องเป็นเรื่องที่ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไปทำให้ผู้เรียนสนุกที่จะคิด สนุกที่จะลงมือทำกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ คือ เป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้นั้นเกิดความหมายต่อผู้เรียน โดยกิจกรรมดังกล่าวควรเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง

หลักการธรรมชาติของกระบวนการเรียนรู้มนุษย์ มนุษย์มีระบบประสาท มีเซลล์สมอง มีจุดเชื่อมต่อเซลล์สมองหลายๆ อันที่เป็นเครือข่ายและการเรียนรู้สิ่งใหม่นั้นจะเริ่มต้นที่เซลล์สมอง ซึ่งมีสายใยประสาท (เป็นตัวรับข้อมูล โดยจะมีจุดเชื่อมต่อ) ระหว่างประสาท และสายใยประสาทจะเกิดมากขึ้นและเชื่อมต่อเป็นเครือข่ายมากขึ้น เมื่อถูกกระตุ้นและมีการปฏิบัติต่อการเรียนรู้ และถ้าหากมนุษย์มีอารมณ์ทางลบ สมองจะหยุดการหลั่งสาร ถ้ามีอารมณ์ทางบวกสมองจะหลั่งสารเคมีไหลผ่าน synaptic gap จะทำให้ความจำและความคิดเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้นการเรียนรู้เริ่มจากการเชื่อมต่อความรู้เดิมและความรู้ใหม่ การที่จะเรียนรู้อะไรได้นั้น สมองต้องทำงานโดยผู้เรียนจะมีโอกาสได้ปฏิบัติกิจกรรมมากๆ ทำให้สายใยประสาทมีการเชื่อมต่อขึ้น และถ้าไม่ใช่สมองส่วนที่ไม่ใช้ก็จะฝ่อ หรือสูญหายไปถ้าสมองถูกใช้ ถูกกระตุ้นสายใยประสาท จะเพิ่มมากขึ้นทำให้การทำงานของสมองมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาวิจัยการทำงานของสมองทำให้นักศึกษานักวิชาการ ให้ความสนใจเพิ่มมากขึ้นต่อแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหน้าที่ ศักยภาพของสมอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้รู้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

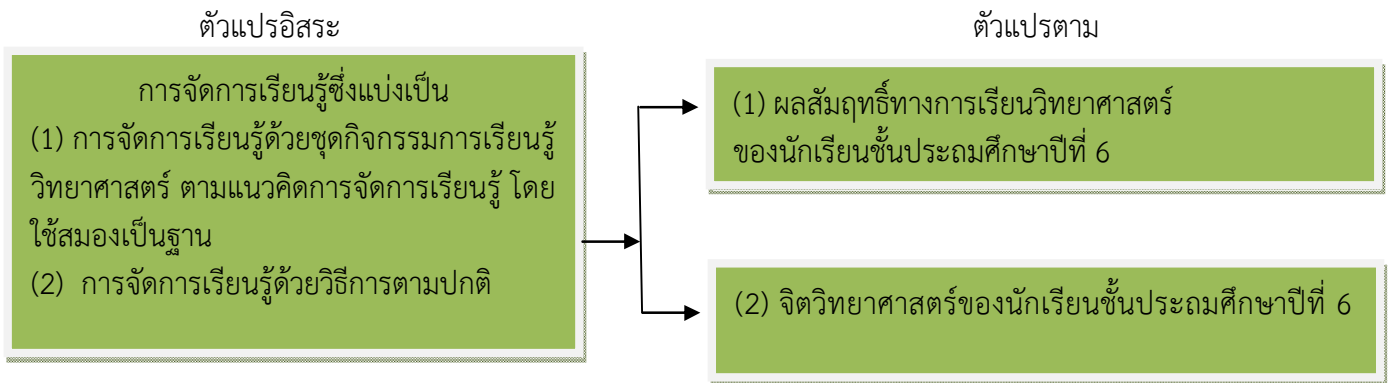
- (1) เพื่อสร้างและหาคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ
- (3) เปรียบเทียบจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นพื้นฐาน เช่น วิโรจน์ ลักขณาอดิศร และ อีรพงษ์ แสงสิทธิ์ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานและประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

- (1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์
- (2) ด้านจิตวิทยาการศึกษา

แผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ
3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีจิตวิทยาการศึกษา หลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานและจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด กระบวนการขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีขั้นตอนสำคัญดังนี้ 1) ขั้นตอนเครื่อง (ขยับกาย ขยายสมอง การบริหารสมอง) 2) ขั้นนำ 3) ขั้นกิจกรรม 4) ขั้นสรุป 5) ขั้นตอนการเพื่อนำไปใช้โดยใช้แนวคิดของ Jensen (2000) ที่กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ที่กล่าวว่าการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเป็นการนำข้อมูลจากงานวิจัยทางด้านประสาทวิทยามาปรับใช้ในด้านการศึกษา เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และการทำงานของสมองตามธรรมชาติ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาความหมาย คุณลักษณะต่างๆ หรือลักษณะนิสัยของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาหาความรู้ของจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยคุณลักษณะ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความสนใจใฝ่รู้ 2) ด้านความซื่อสัตย์ 3) ด้านความอดทน มุ่งมั่น 4) ด้านการมีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 5) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 6) ด้านการมีความสงสัยและกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบ

จากการค้นคว้าแนวคิดต่างๆ จึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดและเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ทั้งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบประเมิน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แบบแผนการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental design) ซึ่งดำเนินการทดลอง โดยประยุกต์ตามแบบการวิจัยที่มีกลุ่มทดลอง 2 กลุ่มทดลองที่ได้มาจากการสุ่มซึ่งใช้รูปแบบ Two Group Posttest design โดยมีการทดสอบตัวแปรตามก่อนมีการใช้เทคนิคการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน และการสอนด้วยวิธีการตามปกติ โดยผลที่ได้จากการใช้เทคนิคการสอนสอง วิธี จะนำมาเปรียบเทียบกันเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน และจิตวิทยาศาสตร์ หลังเรียนน่าจะสูงกว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ

กลุ่ม	ทดลอง	สอบหลัง
E	X_1	T_1
C	X_2	T_2

ภาพที่ 2 แบบการทดลองแบบ Two Group Posttest design

ความหมายของสัญลักษณ์

E แทน เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

C แทน เรียนด้วยวิธีการตามปกติ

T_1 แทน การทดสอบหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

T_2 แทน การทดสอบหลังเรียนด้วยวิธีการตามปกติ

X_1 แทน การเรียนจากการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

X_2 แทน การเรียนจากการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่มหลายขั้นตอน (multistage cluster Sampling) ดังนี้

(1) สุ่มจากกลุ่มโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้งหมดได้ 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ

(2) สุ่มจากกลุ่มห้องเรียน จากห้องเรียนทั้งหมดมี 5 ห้อง ได้ 2 ห้องเรียน ซึ่งแต่ละห้องจัดนักเรียนแบบ
คละความสามารถกัน จำนวนนักเรียน 60 คน จำนวนนักเรียนห้องละ 30 คน กำหนดให้เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง
และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งออกเป็น

- (1) การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน
- (2) การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ

ตัวแปรตาม คือ

- (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- (2) จิตวิทยาาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม
เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 10 ชุดดังนี้

1 เรื่อง ความสัมพันธ์ของกลุ่มสิ่งมีชีวิตในแหล่งที่อยู่ต่างๆ	เวลา 2 ชั่วโมง
2 เรื่อง โข่อาหารและสายใยอาหาร	เวลา 1 ชั่วโมง
3 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ	เวลา 1 ชั่วโมง
4 เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น	เวลา 2 ชั่วโมง
5 เรื่อง ทรัพยากรป่าไม้	เวลา 1 ชั่วโมง
6 เรื่อง ทรัพยากรสัตว์ป่า	เวลา 1 ชั่วโมง
7 เรื่อง ทรัพยากรดิน	เวลา 1 ชั่วโมง
8 เรื่อง ทรัพยากรแร่	เวลา 1 ชั่วโมง
9 เรื่อง น้ำเพื่อชีวิต	เวลา 1 ชั่วโมง
10 เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	เวลา 1 ชั่วโมง

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 2
คาบต่อสัปดาห์ จำนวน 12 คาบ คาบละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็น
ฐาน จำนวน 10 ชุด รวม 12 ชั่วโมง
2. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติเรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 10 แผน รวม 12 ชั่วโมง
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมเป็นแบบปรนัย
ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
4. แบบวัดจิตวิทยาาสตร์จำนวน 60 ข้อ

วิธีหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนวิทยาศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ภาษาและกิจกรรมต่างๆเพื่อวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นพื้นฐาน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์มาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์โดยหาค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจ (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป โดยข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจำนวน 30 ข้อที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .22 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 – .50 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 125) ได้ .796

3. นำแบบวัดจิตวิทยาศาสตร์ ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ จำนวน 30 คน เพื่อนำคะแนนที่ได้จากแบบวัดจิตวิทยาศาสตร์มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจิตวิทยาศาสตร์ทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540: 125) ซึ่งได้ .796

ผลการวิจัย

การศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลได้ดังนี้

(1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/82.63 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

(2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีจิตวิทยาศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 ผลการสร้างและหาคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คะแนน	จำนวน(คน)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
ระหว่างเรียน	30	100	80.83	80.83
หลังเรียน	30	100	82.63	82.63

จากตารางที่ 1 พบว่าการสร้างและหาคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่างๆ ของชุดกิจกรรม ได้แก่ คู่มือครู คู่มือนักเรียน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สื่อสำหรับชุดกิจกรรม ใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านมีความเห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/82.63 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ

ตัวแปร	การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน		การเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ		t	Sig.
	$\bar{X}$ หลังเรียน		$\bar{X}$ หลังเรียน			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	25.83	4.25	16.60	6.40	6.58	0.00

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ เท่ากับ 16.60 และ 6.40 ตามลำดับ และหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 25.83 และ 4.25 ตามลำดับ แสดงว่า จากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นจริง (คะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังเรียนมีค่าสูงขึ้นเล็กน้อย แสดงว่าคะแนนการกระจายมากขึ้นเล็กน้อย คือ นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในข้อ 2

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของนักเรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการตามปกติ

ตัวแปร	การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน		การเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ		t	Sig.
	$\bar{X}$ หลังเรียน		$\bar{X}$ หลังเรียน			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
จิตวิทยาศาสตร์	3.47	0.90	3.23	0.50	1.24	0.00
ตัวแปร	การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน		การเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ		t	Sig.
	$\bar{X}$ หลังเรียน		$\bar{X}$ หลังเรียน			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
จิตวิทยาศาสตร์	3.47	0.90	3.23	0.50	1.24	0.00

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4 พบว่าระดับจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.47 คะแนน และ 0.90 ตามลำดับ และหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ มีคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.23 คะแนน และ 0.50 ตามลำดับ แสดงว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ทำให้นักเรียนมีระดับจิตวิทยาศาสตร์สูงขึ้นจริง (คะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน มีคะแนนจิตวิทยาศาสตร์เฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังเรียนมีค่าสูงขึ้นเล็กน้อย แสดงว่า คะแนนการกระจายมากขึ้นเล็กน้อย คือ นักเรียนมีระดับจิตวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในข้อ 3

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลได้ดังนี้

(1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/82.63 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

(2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีจิตวิทยาศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

(1) การสร้างและหาคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การพิจารณาความเหมาะสมในด้านต่างๆ ของชุดกิจกรรม ได้แก่ คู่มือครู คู่มือนักเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สื่อสำหรับชุดกิจกรรม ใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีความเห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/82.63 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ผลการวิจัยพบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในข้อ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้ผ่านกระบวนการและขั้นตอนการจัดทำอย่างเป็นระบบตามวิธีการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศึกษาจากคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษาประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ศึกษาองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน โดยผู้วิจัยได้ตระหนักถึงกระบวนการทำงานของสมองของนักเรียนผ่านการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน โดยการประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับสมองมาช่วยให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด โดยการนำกระบวนการแต่ละขั้นตอนเช่น ขั้นตอนการอุ่นเครื่อง ขั้นตอนกิจกรรมขั้นสรุป และขั้นบูรณาการเพื่อนำไปใช้ โดยนำแต่ละขั้นตอนมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนรู้สึกอยากเรียน และไม่รู้สึกรู้สึกเบื่อหน่าย โดยผู้วิจัยได้ให้นักเรียนเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนด้วยการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักเรียนรู้สึกเหมือนไม่ถูกกดดัน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น มีการกระตุ้นทางอารมณ์ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ชอบเมื่อนักเรียนได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน พบว่านักเรียนมีความตื่นตัวตื่นตัวทุกครั้งที่เข้าเรียน เนื่องจากนักเรียนไม่เคยผ่านการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาก่อน การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมจึงเป็นสิ่งใหม่ และนอกจากชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยยังมีการสร้างและพัฒนาสื่อและ

อุปกรณ์การเรียนรู้ที่มีการใช้สีสรรที่หลากหลายเพื่อเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของสมอง และสร้างความตื่นเต้นให้กับนักเรียน

(2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังเรียนมีค่าสูงชันเล็กน้อย แสดงว่าคะแนนการกระจายมากขึ้นเล็กน้อย คือ นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในข้อ 2 จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน จะช่วยพัฒนาและส่งเสริมให้การทำงานของสมองเชื่อมโยงสอดคล้องกับการเรียนรู้ได้ดี อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ มีการยอมรับคุณค่าและความสามารถของบุคคล ย่อมทำให้เกิดความรู้สึที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน นักเรียนเห็นคุณค่าในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างแท้จริง จึงเกิดความสุขในการเรียน

(3) เปรียบเทียบจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการตามปกติ พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีคะแนนจิตวิทยาศาสตร์เฉลี่ยสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังเรียนมีค่าสูงชันเล็กน้อย แสดงว่า คะแนนการกระจายมากขึ้นเล็กน้อย คือ นักเรียนมีระดับจิตวิทยาศาสตร์แตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานในข้อ 3 จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

เนื่องจากสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น ตั้งใจและให้ความสนใจในการเรียนอยู่ตลอดเวลา นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนานกับการเรียน การได้ลงมือทำกิจกรรม การได้ใช้สื่ออุปกรณ์การเรียน การได้มีส่วนร่วมในการนำเสนองานหน้าชั้นเรียน การได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระ นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนภายในกลุ่ม นักเรียนเริ่มมีความกล้าที่จะพูด กล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น มีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

การสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานนั้น ได้สร้างประสบการณ์เรียนรู้ โดยให้นักเรียนได้ลงมือทำกิจกรรมที่มีการใช้สื่อและอุปกรณ์ ซึ่งทำให้นักเรียน เกิดความตื่นเต้นกับการทำกิจกรรม และเกิดความรู้สึที่อยากที่จะเรียน และอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในด้านความสนใจใฝ่รู้ ด้านการมีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และด้านการมีความสงสัยและกระตือรือร้นที่จะหาคำตอบ

พบว่านักเรียนมีจิตวิทยาศาสตร์ที่ดีในระดับสูงที่สุด เนื่องจากในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีบทบาทการร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการค้นคว้าหาคำตอบ และทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายผลการทำกิจกรรมและได้แสดงความคิดเห็น และลงข้อสรุป

ดังนั้นนักเรียนจึงมีจิตวิทยาศาสตร์ในระดับที่สูง เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นกิจกรรม ชั้นสรุป และชั้นบูรณาการเพื่อนำไปใช้ ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นเชื่อมโยงองค์ความรู้กับสิ่งที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวันของนักเรียน นักเรียนจึงเห็นความสำคัญของวิชาจิตวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างและพัฒนาสื่อเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดผลต่อผู้เรียนต่อไป

2) ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ควรนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยอาจเลือกเนื้อหาอื่นๆ ที่เหมาะสมมาจัดทำเป็นชุดกิจกรรมสร้างองค์ความรู้ ซึ่งจะช่วยพัฒนานักเรียน ทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจิตวิทยาศาสตร์

3) ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศ ในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่เรียนโดยให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถของตนเอง ออกมาอย่างอิสระ ทั้งในด้านความรู้ ความคิด และการลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการด้านสมองเพื่อที่จะได้รับองค์ความรู้อย่างเต็มที่

4) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานควรใช้ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับสมองเป็นเครื่องมือในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐาน ในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ตามระดับชั้นต่างๆ

2) ควรมีการวิจัยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานกับตัวแปรอื่นๆ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างมีเหตุผล ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2544). **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

----- (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

กรรณิกา ไผทฉันท. (2541). **ผลการใช้ชุดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมตามวิธีวิจัยในการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมในกิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์**. ปริญญา นิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด :แนวทางสู่การปฏิบัติ.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

----- (2551). ตัวชี้วัดและสาระเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กุศยา แสงเดช. (2545). ชุดการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.

โกลมล เรืองฤทธิ์กุล. (2542). ความใฝ่ใจต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาศาสตร์
การศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

เขมิกาญจน์ ทองมา. (2540). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และ
ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยฝึก
สร้างเกมวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ตามแนวการสอนของ สวท.ปริญญาโท กศ.ม. (การ
มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เครือวรรณพงษ์ประวีติ. (2551). ผลการใช้คู่มือการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) เพื่อ
พัฒนาทักษะคณิตศาสตร์พื้นฐาน เรื่องการบวกและการลบ. สืบค้นเมื่อ 23 กันยายน 2552, จาก
<http://www.vcharkarn.com/journal/view/84>

จรรยา ชื่นเกษม. (2540). การศึกษาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่
เข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพประกอบการเล่านิทาน.ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

จूरรัตน์ นันทยทวิกุล. (2538). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น